

GORENJEK

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 117. — Izdajatelj: Ivan Podlesnik. Odgovorni urednik: Val. Sitar. — Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto

== dopoldne ==

Inserati se računajo celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Vzajemnost med Čehi in Slovenci.

Odkar se je razdrila „Slovanska zveza“ v državnem zboru, so se odnošaji med češkimi in slovenskimi poslanci sicer ohladili, ne more se pa reči, da je zamrla slovanska misel. Pri vsakem večjem gibanju strank ta misel prihaja zopet na površje. Tako se je zgodilo tudi sedaj, ko so se Čehi odločili, da hočejo vstopiti v vladno večino. Začelo se je gledati na to, kje so ovire združenja, in slovenski poslanci so prišli do prepričanja, da je precej velika ovira mladočeški poslanec dr. Kramar, ki v svoji ošabnosti ne ljubi malega slovenskega naroda, ampak kot naprednjak le samo „Slovenski Narod“. Poslanec dr. Korošec je zato zadnjo nedeljo na imenitnem shodu v Mariboru dr. Kramarja in njegovo politiko primerno osvetlil.

Precej nato sta se oglašili obe trobenti ljubljanskih naprednjakov. Zanimiva je ta muzika. „Slovenski Narod“, ki ve, da vsi njegovi poslanci že sede s Čehi pri eni mizi, veselo trobenta: „Čehi so vedno lojalno in zvesto izpolnjevali dolžnosti slovanske vzajemnosti.“ „Jutro“ je pa isti čas dalo natisniti to-le sodbo: „Čehi imajo v takih slučajih pred seboj samo svoje interese, interesi Slovanstva pa stopajo v takih slučajih navadno v ozadje. Nekateri pravijo temu egoizem... Mi bi dr. Ravniharja stokrat raje videli v državnem zboru popolnoma osamljenega, kot v družbi z Mladočehi v — vladnem taboru.“ — Kajne, lepa ni ta muzika, posebno ne, ko trobita oba naenkrat, dr. Tavčar in Plut.

V proračunskem odseku državnega zbora je bila pa dne 28. novembra harmonija že lepša. Dr. Korošec je izrazil obžalovanje, da delajo koalicio veliki narodi, male slovanske narode se pa prepušča nemili usodi. Brž nato se je oglašil k besedi češki poslanec agrarec Udržal in je izrekel znamenite besede: „Velika avstrijska delavna stranka ne more na strani puščati Jugoslovanov, ki so vedno veljali kot najzvestejši zastopniki avstrijstva na jugu monarhije.“

Zašumelo in zaškripalo je po teh besedah v vsem Izraelu. To je dokaz, da so se ubrale prave strune za slovansko godbo.

Združijo naj se slovaniki narodi, ne v lupinah praznih fraz, ampak v jedru, ki ima jako močne skupne narodne in agrarne interese, in združijo naj se zastopniki avstrijstva. Na tej podlagi lahko sever poda jugu roko.

Velika nesreča na Gorenjskem.

V marsikateri občini na Gorenjskem vzdržujejo gnili liberalizem nekateri štacunarji in oštirji. Kar odkrito povejmo, v čem obstoja njih moč. Navzlic mnogim bramlnicam, ki jih imamo, se še po nekaterih krajih vzdržuje liberalno oduševstvo v tej obliki, da so ljudje dolžni po štacunah in gostilnah na kupljenem in zavžitem blagu. Za časa volitev pa začno liberalni upniki kazati svojo moč. V znamenju frakeljna, to je občinskih doklad na žganje, so se vršile v marsikaterem kraju pri nas občinske volitve. Gostilničarji so napeli vse moči, marsikje z uspehom. Neznatna večina je pokazala navadno, da so vsi tisti, ki ljubijo frakelj, navadno potegnili ž njimi, za nekaj frakeljnov.

se pa oglašila ustna harmonika za vedrilo v poskočnih tonih. In že takrat zamrgoli mlada, vroča kri — kaj čudnega? Saj smo na planini!

Martinčev Jaka je prišel tiste dni zvečer tudi na obisk. Zbralo se jih je precej vseh majarjev, starih in mladih, po večerji pri Srednjem stanu. Vmes so zapele citre Srednjega Jaka, začeli so se oglašati posamezni glasovi in po Goreljeku so se razlegale naše domače pesmi, ki se sedaj glase po ravnini. Med starejšimi fanti je sedel tudi mladi gospodar pri Zgornjem Jurjevcu. Ravnokar se je bil oženil, in njegova Urša ni prav nič rada videla da mora njen mož majariti. Pa ni bilo družega pomočka. Je pač poselsko vprašanje, ki pogostokrat črta zastavljene račune. Ni je mogel dobiti potrebne dekle, pa ne in ne.

Temu se je tisti večer prav zljubilo in lotil se je Martinčevega Jaka.

„No, Jaka, pov' pov', kok' je tvo s siršem!“

„Pa ti raj' pov', kok' s' bežov pred Češnjane!“
„To pa vohka povem! Sa' sem jih dobro namazov!“

No, Jurjevec, le povej!“ so ga začeli drugi priganjati, „kako je bilo?“

„Kak'? Tok je b'vo. — Pri Skomincu so imeli gostilno in tam so se večer za večerom zbirali fantje iz Češnjice, ki so smolarili in voglarili po Pokrovcu. Nekaj so se sporekli in je nekdo ongavemu Bavantu zrezal klobuk, pa so me nabasali, komaj sem se pokazal pri vratih,

Nam se pa ne gre sedaj za politiko, temveč pogledati moramo na nekaj družega, ako hočemo res z uspehom izvrševati stavljenjo nam nalogo: dvigniti moramo naše ljudstvo ne le gmotno, ampak tudi moralno. Te naloge ne vidimo v nobenem liberalnem programu, zato pa moramo liberalce, ki samo kvarijo naše delo, pustiti na strani in sami med seboj odkrito reči, da tako ne more iti dolgo naprej. Amerika in alkohol — to sta dva strupa, ki zastrupljata naše ljudstvo pri korenini, v družinah.

Prosimo, čujte!

1.) Fantje se napijejo. Med njimi je pijan družinski oče, ki nekaj sitnari. Čez par minut ga dobe zaklanega na dvorišču. Drugi dan odženo orožniki v zapor sina poštenega in uglednega moža v fari, ki je osumljen, da je izvršil umor. Sreča dveh družin je uničena.

2.) Družinski oče začne piti. Pozno v noči prihaja domov. V hiši prepir in potem sovraštvo med zakonskima. Mož napravi grešno znanje z domačo dekle. Čez par mesecev izgineta mož in dekla v Ameriko.

3.) Žena pijanka. En dan se napije, dva dni leži v hlevu brez jedi. Domači fant pride v hlev in najde mater, ki se napaja z vodo iz korita za živino. — Taka je njegova mati!

4.) Mož pride iz Kranja. Napravil je dobro kupčijo, katero zaliva v veseli družbi z žganjem. Postane zgovoren in kaže stotake po gostilni. Ko se zjutraj na klopi prebudi, ne najde beliča v žepu. Vse mu je bilo ukradeno. Doma preprič!

5.) Mlada mati zastrupi edino dete, katero ima še na prsih. Med tem, ko je dojila, je popila

PODLISTEK.

Fr. Ka. Steržaj:

Moj Koprivnik in drugo.

Gorske slike.

Dalje.

IV. Jakovo maščevanje.

Martinčev Jaka ni bil lovec nikoli. Z zanimanjem pa je vendar vselej poslušal pripovedovanja na Goreljeku, ki jih je Srednji Jaka prožil njemu in njegovim vrstnikom v Srednjem stanu. Od tega stanu so danes še samo bruna s podroto streho na razpolago, pa tudi to samo še do spomladi. Sedanji posestnik Korošec jih namerava porabiti v druge namene, ker rovt ne obstoji več, ampak je prepuščen za srenjsko pašo.

Stanovi na planinah, kako ste lepi, dasiravno preprosti, majhni in okajeni! Če jih zagledaš sredi prirodne lepote, se ti zazdi, da bi bila planina brez njih mrtva in zapuščenca. Koliko romantičnega, pa tudi koliko vedrega in veselega življenja se dogaja tu leto za letom, spomladi in jeseni. Ali si moreš misliti kaj bolj pesniškega, nego je samotarsko življenje vsakega posameznega majarja? Pastir ali majarica morata biti obenem kuhar, drvar, dekla in hlapec, pa gre vendar vse delo hitro izpod rok. Zvečer po večerji, ko se je dokončala dnevna naloga, pa se zberó vsi planšarji pri tem ali onem majarju po svojem okusu. Nato jih pa razdirajo, da je veselje. Včasih

Jaz pa, ne bodi len, skočim skozi duri in ven iz gostilne, do tistih mej, ki so pod Vršičem. Za menoj pa se je vdrla cela vrsta Češnjancov. Hitro sem jo smuknil v Anžičev hlev in opazoval, kako so se Češnjani prekucovali po mejah. Priletel je — smuk in v najlepšem prekucovanju se je vrstila oseba za osebo. Jaz sam sem se pa smejal v pest. Tok' je bvo', pa nič drgače. —

Veselo krohotanje je nadomeščalo petje, ki je med Jurjevčevim pripovedovanjem utihnilo.

„No, Jaka, zdaj pa le povej, kako je bilo s siršem!“ se oglašila nekdo.

„Kaj bom pravu — sa' tak' veste. No sa' se bom mašč'vov.“

„Kako se boš? Saj ni nihče vzrok. Saj si šel sam brez Jakove vednosti v sirarico. Zato se ne moreš maščevati,“ mu je ugovarjal Jurjevec.

„I, če sem prov sam šou, za kua je pa imov vse druge steklenče prazne, samo ta je b'va povna? Sa' mi je prej pravu, da ga vohka potegnem in pokusim, če tud' njega ni! Pa m' je to naredov! Oha! Z mano se pa ne bo norca delov. Mu bom že pokazov, kdo se bo zadnji smejov!“

Jaka je umolknil, zakaj od zunaj so se slišale stopinje Srednjega Jaka, ki se je vračal iz lova — prazen domov.

Ostali majarji in Jaka so se začeli rathajati vsak po svojem opravku.

Dalje prih.

na dan navadno po dva litra špirta, zmešanega z gorko vodo.

Vse to se je zgodilo v dveh občinah na Gorenjskem v teku štirinajstih dni. To smo videli in čuli, ker je bilo blizu nas. Sto in pa sto podobnih slučajev pa prezremo. Prezro jih tudi najbližji, ker so taki slučajji navadni, že skoraj vsakdanji.

Kdo šteje solze mater in otrok? Kdo posluša kletve in pretepe po družinah? Kdo vidi zakonolomstva in druge pregrehe? Kdo šteje zapravljen denarje in kdo išče izgubljene telesne in duševne moči? Kdo opazuje, kako se rušijo domovi in izginja zadovoljnost in sreča iz družine? Kdo spremlja na poti v Ameriko vse tiste, ki jih ženejo tja grehi alkoholizma?

Nihče! Prenavadno in vsakdanje je že vse to med nami. Pri sosedu se pije, pri nas tudi. Sosed pretepa ženo, pri nas jo pa mož goljufa. Pri nas se vlačijo domači fant v nevredni družbi, pri sosedu goljufa žena moža i. t. d. Ne trdimo, da je povsod tako, ampak rečemo, da poznamo cele vasi, kjer se godi pogosto tako.

V takih krajih cvete pšenica liberalizmu, tistemu podivjanemu našemu slovenskemu liberalizmu, ki ima na sebi vse grehe, ki so posledica alkoholizma. Poglejmo! Liberalizem in družina pijančeva! Brez Boga, prosto vživanje in služenje strastem. ločitev zakona, svobodna ljubezen i. t. d. To je v programu liberalcev, v družinah pijancev se pa ta program praktično izvršuje.

Najhujše je pa to, da se dobe včasih iz takih družin moške, ki pravijo, da so in hočejo biti po vsej sili „pošteni kristjani“!

Velik del našega gorenjskega ljudstva je res še pošten in vnet za vse, kar je dobrega in plemenitega. Ne smemo pa tajiti, da ga je tudi precejšnji del, ki živi in dela v znamenju frakeljna. V tem delu ljudstva ima oporo in moč naš liberalizem. Zato pa ne pomaga nič: gospodarske zadruge, politična in izobraževalna društva i. t. d., to je vse lepo in koristno, dobro in mnogo smo dosegli z vsem tem. Nikdar pa ne bomo dosegli več, ako se z vsemi silami ne vržemo kar koj proti frakeljnu. Ta boj naj se organizira po mladini, ako s starejimi ni mogoče mnogo doseči. Boj pa mora biti na vsej črti, drugače smo v nevarnosti, da nam bo frakelj uničil naš rod.

Vsa naša društva, ne samo izobraževalna, ampak tudi gospodarska, naj prične boj proti frakeljnu. Ta boj pa naj se prične takoj, sedaj v zimski dobi. Vpijmo, če ne pomaga drugo, saj je vpitje potrebno, da je šnops lepi naši deželi hujši sovražnik, kot je bil Turek. Pijančevanje, velika nesreča na Gorenjskem, to je kuga, ki bo imela za posledico draginjo in lakoto!

Mesto Kranj.

(Govor, katerega je imel A. Koblar v „Ljudskem Domu“ dne 18. maja 1911 ob stoletnici požara v Kranju.)

Dalje.

L. 1431., ko so Celjani imeli mesto, je prepuštil nadvojvoda Friderik celjskemu grofu Hermanu tudi stolp, utrjen grad, v mestu. Ko se je l. 1442. vnel prepir med avstrijskima vojvodoma Friderikom in Albrehtom zaradi razdelitve dežel, sta potegnili celjska grofa Friderik in Ulrik z Albrehtom. Vojskovodja celjskih grofov Janez Vitovic je napadel v neki temni in viharni noči Kranj in ga premagal. Ko je cesar Friderik dobil pomoč, so pa njegovi vojaki pod Hartmanom s Turna ravnotako ponoči napadli Kranj, zajeli posadko Albrehta in celjskih grofov, ji pobrali konje in orožje in vjeli vojake. Pri teh napadih je Kranj mnogo trpel. Še hujši so bili turški naskoki v drugi polovici 15. veka in vse 16. stoletje. L. 1471. so Turki opustošili Kranj in razdrli velesovski samostan. L. 1475. je zopet pridrl iz Bosne 4500 Turkov, ki so pustošili po Gorenjskem cel mesec. L. 1491. so prišli Turki do Ljubljane. Takrat je bila dozidana v Kranju sedanja krasna župna cerkev.

Za te napade so utrjevali mesto. Že l. 1256. je dovolil koroški vojvoda ortenburškima grofoma Henrikom in Frideriku, da sta sezidala v mestu grad kot trdnjavo. Ta grad je pozneje (l. 1578.) dobil ime Kiselstein, najbrže po grajščaku Janezu Kiselnu ali Kislu. Grad je oprostil vladar vseh davkov.

Iz parlamenta.

Hochenburger - Kramar - Ravnihar. — Marckhl - Ploj. — Zboljšanje uradniških plač in novi davki.

Pretečeni teden je bil v parlamentu posvečen zlasti odsekom. Poleg proračunskega odseka, ki je odobril § 14 — odredbo Bienenrothovo glede proračuna in posojila, so zborovali razni pododseki draginjskega odseka. Zbornica je imela troje sej. V torek je podaljšala začasni poslovnik za eno leto. V sredo je bila seja sprva popolnoma mirna in nihče ni pričakoval viharja, ki je nenadoma nastal. Mladočeh dr. Koerner je vložil nujni predlog radi sodnih razmer na Češkem. Proti predlogu se je oglasil justični minister dr. Hochenburger. Ko ta izgovori besedo „Deutschböhmen“, kar pomenja izzivanje Čehov, ki stoje na državnopravnem stališču, da obstoji samo enotno kraljestvo češko, nastane grozen vihar proti njemu. Češki radikalci, socialisti in agrarci vpijejo nad ministrom, da izziva, in mu kličejo divje „Abzug!“ Ko začne Nemci ploskati ministru, izzove to še hujše vpitje. Vmes se začuje znana Freslova piščalka. Začne se prerivanje pred ministrskimi sedeži. Nemci in Čehi so že na tem, da se sprimejo. Tu prekine podpredsednik dr. Conci sejo. Hochenburger pobere svoje papirje in hiti iz dvorane. Vpitje se poleže le polagoma. Črez dobro uro se je seja nadaljevala. Med tem so se vršila pogajanja, vsled katerih je oddal minister izjavo, da besede „Deutschböhmen“ ni rabil v državnopravnem zmislu in — Čehi so bili zadovoljni. Ves prizor jo silno značilen za položaj. Kramar in Mladočehi bi radi vstopili na vsak način v vladno večino. Zato jim napad ostalih Čehov na ministra ni bil nič kaj prijeten, ker jim je prekrižal račune. Zato pa se je tudi dr. Kramar trudil, da se je vse mirno poravnalo in Hochenburgerju stališče le še bolj utrdilo. „Slovenski Narod“ naj zdaj zopet piše, kako odločni so Mladočehi proti Hochenburgerju. Dr. Ravniharju je ušla beseda, da je pogoj za vstop Čehov v vladno večino — padec Hochenburgerjev. Kaj je na tem, vidi danes vsa javnost. Čehi bi bili v sredo zlahka strmoglavili Hochenburgerja, ko ne bi bila tega prekrižala Kramarjeva sebičnost. In pod Kramarjem sedi v mladočeškem klubu — dr. Ravnihar! Kdo se ne smeje njegovim „veikim akcijam“ proti Hochenburgerju!

Drug zanimiv prizor se je zgodil koncem seje. Dr. Stransky je vprašal predsednika, kaj misli storiti, da bo varoval neodvisnost poslancev napram vladi, ki je imenovala znanega poslanca Markhla za nadsvetnika, četudi ne izvršuje svoje službe. To imenovanje je Hochenburgerjevo maslo. Mudilo se je namreč, četudi je Marckhl preskočil 30 koleg, ker po novi službeni pragmatiki

Leta 1525. so poslali kranjski plemiči v Kranj 300 konjnikov, da se mirili puntarske kmete.

Kako se druge vojaške čete marširale skoz Kranj in kako so kroglje frčale v mesto za časa francoske okupacije, ko so enkrat Kranj z naskokom vzeli Francozi, enkrat Avstrijci, o tem smo že slišali pri drugi priliki in bi bilo za danes preobširno, da bi govoril o tem.

Mesto Kranj je dobivalo od vladarjev posebne pravice, svoboščine. Že l. 1414. je potrdil nadvojvoda Ernst mestne privilegije in je dovolil l. 1423., da si smejo meščani voliti vsako leto, na sv. Jurija dan svojega sodnika. Cesar Friderik je l. 1488. potrdil vnovič privilegije in dovolil Kranjcem l. 1493. dva letna sejma.

Prej je bilo mesto vse leseno, zato je ukazal l. 1422. nadvojvoda, da naj se hiše zidajo iz kamna. Obdali so mesto z obrambnim zidom in s stolpi, kakršen se še dandanes vidi v Pungertu, drugod okoli so pa le ostanki zidovja.

L. 1597. je dovolil nadvojvoda Ferdinand Kranjcem, da so smeli tirjati od vsakega voza „petak“ in od vsakega tovora po 2 črna vinarja mitnine, da so mogli popraviti mestno obzidje in utrdbe, ki so po vojskah mnogo trpele.

Vrata v mesto so bila nad Mohorjevo hišo pod rožnivenško cerkvijo, koder je nad vrati prebival čuvaj, mala vratica so bila „na durcih“ blizu Drukarja, glavna vrata pa pri Pijemontezarju, kjer je bil spredaj globok jarek. Ta jarek je držal od Jelena proti Kokri in pred vrati je bil čezenj most, ki se je dvigal.

Dalje prih.

noben državni uradnik ne bo mogel avanzirati, dokler bo poslanec. Marckhl se je zagovarjal sam prav slabo in se skliceval tudi na Ploja, Slovenski poslanci pa so mu takoj zabrusili, da je bil Ploj od vlade ravnotako kupljen, kakor on.

Državno uradništvo je s sejo v sredo lahko zadovoljno. Vlada je predložila predloge o izboljšanju plač, skoraj popolnoma v obliki, kakor so jo želeli. Vpraša se le, kje bo vzela država denar. Zato je bila popolnoma opravičena zahteva dr. Šusteršičeva, da naj pridejo čimprej na dnevni red nove davčne predloge. So stranke v zbornici, ki bi pač rade sipale denar, kje ga pa bo vzela država, to jim je pa deveta briga. Zato je prav, da se jih prisili, da pridejo z barvo na dan.

Gospodarski del.

Nekaj misli o naši lesoreji in trgovini z lesom.

Vprašanje draginje, vsled katere se pri nas pritožujejo vsi stanovi, bo reši o deloma izboljšanje našega kmetijstva. Politična ost tega vprašanja je tudi pri nas obrnjena proti kmetu. Naše kmetijstvo je letos hudo zadela suša, z draginjo pa kujejo naši nasprotniki orodje, s katerim gredo proti kmetu in njegovemu zastopniku. Pri rešitvi vprašanja življenjskih potrebščin je interesovan naš kmet. Brez kmeta se kmetijstvo ne bo izboljšalo, deželna in državna pomoč le olajšujeta to delo. Naš kmet je organizovan, lahko dela, če se mu začrta prava pot, za povzdigo kmetijstva, izboljšanje kmetijstva ne sloni na draginji pridelkov, pač pa na dobrem obdelovanju zemlje in na takih cenah pridelkov, da kmet more izhajati. Kmet mora imeti delo in primeren zaslužek, naj ga ima od te ali one panoge kmetijstva ali od postranskega zaslužka. Izboljšanje kmetijstva pomeni izboljšanje vseh panog kmetijstva, ki so med seboj zvezane kakor veje z drevesom, največjo pozornost je treba posvetiti tisti panogi, ki prinaša največ dohodkov.

Na Kranjskem sta najbolj važni panogi: živinoreja in lesoreja. Par desetletij sem je na Gorenjskem, Notranjskem, deloma tudi na Dolenjskem iz gozda glavni kmetov dohodek in postranski zaslužek neglede na zaslužek delavstva in obrti. Iz ozirov javnih koristi je seveda živinoreja najbolj važna, glede dohodkov pa lesoreja zelo važna, ker je morala zadnja leta pokriti vse izgube pri poljedelstvu. Če delamo za povzdigo kmetijstva, ne kaže se vreči samo na eno panogo, ne smemo prezreti te važne panoge, lesoreje.

Moderni preobrat v našem narodnem gospodarstvu je oškodoval našo živinorejo, večje življenjske potrebe, pomanjkanje sredstev je prisililo našega kmeta pregloboko seči v gozdni zaklad. Kar se je grešilo, bo treba hitro popravljati.

Bili so časi naših prednikov, ko se je iz gozda dobilo malo denarja. Pri tistih skromnih razmerah sta živina in žito pokrivala deloma vsakdanje potrebe. deloma pa dohodki iz preje. Les ni imel velike vrednosti, ker ni bilo za izdelovanje potrebnih pripomočkov, ne prometnih sredstev, ni bilo ne žag, ne tovarn, ne cest, ne železnic. Vožnja v Trst je vzela vrednost lesu. Naši predniki so bili prisiljeni varčevati z lesom ali prodati gozde po nizkih cenah, to se je marsikje zgodilo.

Dalje prih.

Pri zdravitvi kroničnega zaprtja čreves se gre samo za to, da je izbrano sredstvo prosto vsakršnih dražljivih snovi in da ne odreče tudi pri daljšem vporabljanju. — V čisto naravni Franc Jožef-ovi grenčici imamo že od davna preizkušeno sredstvo, ki v resnici popolnoma odgovarja vsem tem zahtevam. „Franc Jožef-ova“ voda, piše tajni svetnik prof. Senator v Berlinu, je še vselej učinkovala.

DOPISI.

Is Naklega. Prihodnji torek se zvrše pri nas občinske volitve po novem volilnem redu. Doslej so se občinske volitve vršile brez posebnega zanimanja, odločevale so le gospodarske zadeve, saj je bila vsa občina kolikortoliko vsa v taboru Slov. Ljudske Stranke. Zdaj je pa videti, da se je to nekoliko izpremenilo. Ako čuješ, da nekateri s tem agitirajo, da naj duhovnik ostane v cerkvi, da se mu za občinske reči ni treba brigati, dasi plačuje davke in mu je ravno toliko in prej še veliko več mar za občinski blagor, kakor marsikateremu drugemu, ne moreš pač

dvomiti, kam merijo ti ljudje. Poleg tega se pa še poslužujejo očitnih laži, n. pr., da se namerava sezidati „Ljudski dom“ na občinske stroške i. t. d. Upamo, da ti ljudje ne bodo premetli vrlih in Slov. Ljudski Stranki vsikdar zvestih Naklancev in Podbrežanov, da bodo največ odločno nastopili za kandidate, ki jim jih priporoča S. L. S., namreč: Za prvi razred: Josip Seigerschmied, župnik v Naklem; Vinko Črnilec, posestnik v Naklem hiš. št. 46; France Jeglič, Podtabor št. 12; Ciril Rakovec, Struževo; Lovro Marinšek, Naklo 29; France Stular, Dolenja vas 32. Namestnika: Miha Poličar, Naklo 4; Jernej Jeglič, Podtabor. — Za drugi razred: Vencelj Vondrašek, župnik, Podbrezje; France Pretnar, Srednja vas; Janez Stular, Dolenja vas; Anton Voglar, Malo Naklo; Peter Jarc, Strahinj 50; Jakob Ajdovec, Pivka. Namestnika: Janez Kuhar, Pivka; Janez Maček, Podtabor. — Za tretji razred: Peter Markič, Strahinj 54; Janez Marinšek, Strahinj 56; Valentin Križnar, Okroglo; Ignacij Pretnar, Podtabor; Janez Grašič; Pivka 16, Peter Drinovec, Strahinj 14. Namestnika: Anton Jerala, Podtabor; France Strupi, Strahinj.

Iz Preddvora. Cerkev prepoveduje ples ob žegnanju, ker se je že veliko hudega pripetilo ob takih prilikah. Letos ob žegnanju so plesali pri nas v Velikovrhovi gostilni. Ples in pijača sta storila svoje. Franc Brolih, 17 let star fant, je zabodel v srce moža Petra Lombarja. Brolih je šel naprej plesat, Lombar je pa pred hišo izdihnil. Sedaj je dobil morilec od sodnije 3 leta težke ječe. Res žalostno! Nič pa ne pomaga klicati, da je mladina podivjana, ampak storiti je kaj treba, da mladina ne bo podivjala. Duhovni svaré pred plesom in gostilnami in ker je tu vir podivjanosti, treba duhovne podpirati, ne pa poslušati liberalnih listov, ki ravno zato vpijejo: Lop po njih!

Cerkilje. Sv. Miklavža dan bomo imeli volitve. Liberalni parkeljni že strašijo po občini. Svojim otrokom obetajo zlata jabolka, nam pa šibo. Mi se pa dobrohotno smejimo tej parkeljski komediji — ker predobro poznamo te tiče. — Najbolj ropotata z verigami Ambruževa dva, ker sta vajena orodja. Oženjena, pa se pretepeata s fanti, zato bo imelo še sodišče nekaj besede. Francej hoče gospodariti v občini, ko vendar cela fara ve, da še sam sebi ne zna prav gospodariti. Le poglejte njegov hlev! Ta mož agitira za liberalno stranko samo s „hudiči“, „farji“ in drugimi podobnimi izbruhi svoje surovosti. Mislim, da ga ni poštenega moža, ki bi se mu ne gnjusila njegova liberalno-živinska surovost. Za liberalno stranko agitira tudi kovač Borštnik. Ta grda hričevina! Koliko je zaslužil pri „Društvenem domu“, sedaj bega in farba šenturščane, da bodo morali „Dom“ občani plačevati! Zakaj neki ni Borštnik vsega zastoni naredil, bi prišlo manj na vsakega. Obljubil je, da se bo poboljšal in bo odslej koval samo liberalne konje in — osle. Da je pri Matevžu glavno zbirališče liberalcev, ni treba posebej omenjati. Matevžev ata silno sladko govori na dušo raznih ženic in možakov, ki v njegovi „štacuni“ kupujejo. Pri njem se govori, da bo treba občanom plačevati „Dom“, da bo župnik napravil novo župnišče, da bo vsak, kdor bo hotel biti pokopan na pokopališču, moral plačati dvajset kron. Moške, žene in dekleta, kupujte, kjer hočete, nobeden vas ne more siliti ne sem, ne tja, priporočamo pa toplo prodajalni naših somišljenikov: M. Repnika in J. Eržena. Tudi Pogacarjev Janče iz Poženka je hud agitator liberalne stranke. To je oče tistega glasovitega vlomilca Pogacarja, ki je posebno rad kradel po župniščih, pa sedaj očetu čast dela za ključavnico. Na Zg. Brniku pa imajo zborovanje pri Kozlu. To gostilno najtopleje priporočamo — samo liberalcem. Če še omenimo, da Tomažek iz Pšate, ki ima tudi že svoje izkušnje, prestavlja svoje kratke noge po fari — potem je približno vsa čedna družba cerkljanskih liberalcev skupaj. Ljubi liberalni bratci: Vsi pravi možje so na naši strani. Vi in Vaša liberalna surovost se pa gnjusi v dno duše celo nekaterim bivšim Vašim pristašem. Ako postavite Ambruževga telička iz hleva za kandidata — liberalni kimovci ga bodo gotovo volili. Pravi možje bodo pa volili samo naše poštene možje, ki so prepričani pristaši S. L. S. Moške, pridite zanesljivo dne 6. decembra na volišče, ne pozabite doma izkaznic in glasovnic, liberalne parkeljne pa pustite tam, kamor spadajo.

Kamnik. Liberalci so pri občinskih volitvah padli. Pred volitvamre so lagali in po volitvah iščejo prilik, da bi pred svetom opravičili svojo blamažo. Kot glumači vedo presukati reči in dogodke: kar je zgoraj, mora veljati za spodaj; kar je belo, se mora imenovati črno in narobe. Kaj so vse počeli pred volitvami! Kako so izmišljali agitacijska orožja, kako kradli našim vplivnim osebam ugled, kako se norčevali iz vsakega našega kandidata posebej. Da bi naše vrste zmešali, so spuščali med meščane laž, češ, ta in ta klerikalni kandidat je odstopil. Vsevprek se je govorilo o odstopu, samo tisti, ki je baje odstopil, ni nič vedel. Pri liberalcih pa res ni bilo vse v redu. Pri postavitvi kandidatov se že niso mogli zediniti, pa je še potem po dogovoru sestavljena lista izgubila enega kandidata, ker se je odpovedal. Torej so liberalci napake svoje stranke

zvalili na našo stranko. Kateri so bili od S. L. S. postavljeni, so ostali vsi do zadnjega in bili tudi izvoljeni. Neka druga laž, ki so ž njo hoteli begati volilce, je bila, da je g. dekan podražil mleko. Ti nepoštenjaki so trobili v svet v gostilni pri Krištofu laž, da bo to gostilno morala občina vzdrževati, ako zmaga S. L. S. Zavedni čitatelji dobro vedo, da občina nima po postavi nič opraviti z nobenim zasebnim podjetjem. Z brezobzirno škodoželjnostjo so se zagnali v hranilnico na Šutni. Po volitvah razkačeni liberalci zvrčajo vse uime in nezgode na S. L. S. Nekdo je s kamnom ubil črkostavca Lužarja v Kamniku. Ta je bil član liberalnih društev, sicer pa miren človek. Orožniki in sodnija ne morejo nič dognati, liberalci so pa v svoji brijtnosti bitro pogruntali, da je umora kriva Ljudska stranka, ali bolje rečeno duhovniki, ki so menda hujskali k umoru. Ironija! Atentati se delajo na vodilne osebe, a kamniški klerikalci so se lotili nižjih, menda zato, da ne bi liberalcem preveč moči vzeli, kajne? Iz tega obrekovanja se vidi, da je padeč pri volitvah tako pretresel kamniške liberalce, da njih laži nimajo niti sence resnice.

Stara Loka. Pri občinskih volitvah za staro-loško občino so bili liberalci grozovito poraženi. Napeli so vse moči, da bi še enkrat dobili občino v roke, toda ljudstvo jim je pokazalo, da jim prav nič ne zaupa. Naši so dobili: 147, 257, 465 glasov, liberalci pa le: 44, 77, 156 glasov.

Besnica, 1. decembra. Sv. Miklavž nam bo prinesel občinske volitve. Do danes naši stranki županstvo še ni vročilo glasovnic. Čujemo pa, da ima nasprotna stranka že vse popisane. No, čuditi se temu ni, ker sploh ne vemo, kdo je župan: Janez ali Jaka, največkrat menda Jaka, kakor kažejo podpisi. Pa kako mogočen je ta župan, ki je še nad cesarsko oblastjo! Ako n. pr. c. in kr. vojaška oblast prestavi vojak iz aktivne službe med črnovojnik, reče in zapiše župan Jaka: „Ne boš, dopolnil je črnovojniško dolžnost.“ Res, potreba je, da dobimo modrega župana, ker razmere so med nami že neznosne. Torej, Besničani, pozor! Glave na pravem koncu na sv. Miklavža dan, Miklavž naj nam prinese zdravih jabolk v osehah dobrih odbornikov in ne gnilih hrušek!

Z Brezji. Komaj je padla naša občinska naklada na pijače, pa je našim oštirjem že kar žal po njej. Za ušesi se praskajo, po tihem kolnejo in zaupno zdihujejo: „Ali smo trapasti! Miasikak grošček smo vjeli s pomočjo te naklade, pa smo na vso moč zabavljali čeznjo, dokler ni crknila! Smo pač talenti! Zaradi naklade smo imeli pri špirtu dober groš več, pri hektolitru pive pa cele tri kronice. No, in sedaj morajo cene zopet pasti! Nismo prav delali, modrujejo. Preveč smo vpili, zato pa sedaj včasih med seboj na tihem zapojmo:

„Kje si, kje si ti, naklada?
Kje so kronce, kje je groš?
Nam, naklada, si zbežala;
pridi, pridi spet v koši!“

Iz Lancovega pri Radovljici. (Žrtve alkohola.) Na Martinovo nedeljo zvečer okrog desetih so prišli v gostilno k Pižu tuji fantje iz Lancovega. Mihael Zupan in njegov tovariš sta naročila vino in ga plačala. Za njima pa pride v gostilno 20 letni Dernačev fant iz Vošč. Ker ni imel denarja, da bi plačal naročeno vino, prosi Mihaela Zupana, da naj mu nekaj denarja posodi. Ker pa je pijanemu človeku nevarno denar posojevati, zato mu ta ni hotel dati denarja. To pa ga je tako razjezilo, da je vzel zunaj gostilne kol, tekel naprej po cesti, po kateri je vedel, da prideta tudi onadva, in tam ju je napadel iz zasede s kolom. S kolom je pobil na tla Mihaela Zupana, na tleh ležečega je pretepal in ga napol mrtvega pustil tam ležati. Udarec na glavo je smrten. Pobiti Mihael Zupan je bil izučen mizarjski pomočnik, star 24 let, zelo varčen in delaven ter splošno priljubljen. Je brez staršev, ki sta mu umrla v zgodnji starosti. Oče mu je umri nesrečne smrti, v blaznosti se je zastrupil, mati pa je kmalu na to žalostno umrla. Da bo nesrečni, pobiti sin okreval, je malo verjetno.

Z Bohinjske Bistrice. Kar je liberalnega v naših dveh dolinah in doli do Begunj, se je zbralo dne 19. novembra na shod v Grobotekovi gostilni, da poživi podružnico sv. Cirila in Metoda. Z dopadanjem sta gledala z nebeških višav svetnika na to sveto družino, zbrano pod njenim zavetništvom v obrambo sv. vere. Vse je bilo do solz ginjeno, ko je družbeni liberalni učitelj Ante Beg, bivši urednik „Slov. Naroda“, izustil besede: „Kdor dela in ruje proti družbi sv. Cirila in Metoda, ruje in dela proti sveti veri in proti slovenskemu narodu.“ Svetnika sta prikimala Ante Begu, pozabivši na vse plesé, razuzdanosti in pijančevanja, katere zadnji čas ta družba prejeva pod praporom obeh svetnikov. Verjela sta Begu, da so Cirilmetodarji iz ljubezni do sv. vere iz družbinega odbora pometali njune naslednike — slovenske duhovne, vse razen Berceta, podpornika svobodomiselcev v Ameriki. — Kajne, g. Rihteršič, da je prav tako? — O!

V bosonjskem deželnom zboru je bila kriza zaradi tega, katera pisava imej prednost pri uličnih napisih. Sedaj so se zjedinihi tako: Na prvem mestu naj bo napis v cirilici, ker imajo Srbi ve-

čino v deželi, v sredi naj bo napis z latinskimi črkami, ker je to pisava kulturnih narodov, in nazadnje naj bo napis z arabsko pisavo, katere se poslužujejo Turki. Ker se z arabskimi črkami piše od zadej, to je od desne na levo, pride ta napis tedaj tudi na prvo mesto. Res dobro!

Rusija. V dumi je bila sprejeta ostrá postava zoper pijančevanje. Odpravi se točenje pijač po vseh državnih obratih in kdor bo v pijanosti storil kakšno hudodelstvo, bo še huje kaznovan.

Italijansko-turška vojaka. Dne 26. novembra so italijanske čete šle iz Tripolisa, da bi prodirale proti jugu. Boj je bil vroč in je trajal ves dan pri vasi Henni. Turki so se umaknili. Pustili so na bojišču 500 mrtvih in ranjenih in 300 Turkov je bilo vjetih. Zvečer so zasedli Italijani utrdbó Mesri. Drugi dan so pa turške čete dobile pomoč in so se zopet približale Italijanom. — V rimskem mestnem svetu so socialni demokrati kričali: „Živela Turčija! Proč z armado!“ Vojska stane sedaj Italijo po pet milijonov lir na dan, ker je vedno več vojakov v Afriki. Turški poveljnik pred Tripolisom Nešet-Bej se hoče umakniti do puščave. Boji so bili pri Benghasiju, pri Dorni in Tobruku. Gre se sedaj za to, če pojde Italijanska mornarica obstreljevat Carigrad.

Perzija. Šesttisoč ruskih vojakov stoji na perzijskih tleh. Rusija zahteva, da se odstavita dva finančna svetnika in odškodnino za pohod, sicer pojdejo Rusi dalje. V Teheranu je nastopilo novo ministrstvo.

Iz Pekina se poroča: Na vladno povelje so razobesili na vseh javnih poslopih cesarsko zastavo z zmajem, da bi izrazili s tem veselje ljudstva nad izvedbo konstitucije. Uradniki mesta so prisegli cesarju slovesno prisego na ustavo. Juan-šikaj je svetloval cesarski rodbini, naj pobegne, ali pa izvrši samomor, ker je njena stvar izgubljena.

Dama

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko ožo in bel teint, se umiva le z

Steckenpferd lilijino mlečno milo

(manka Steckenpferd)

tvrdke Bergmann & Co., Tešin ob Labi. Komad po 80 vin. se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfomom i. t. d. 17 60.-42

Novičar.

Šolska mladina v službi liberalcev. Liberalci v Kranju so napravili na večer po volitvah pri Lovru Rebolju na pridobljeno „slavno“ zmago popivanje, ki je trajalo še v petek. Nam je umevno, da so morali liberalci potolažiti vest nekaterih zasleplencev z vinom, vpitjem in godbo. Nekaj pa je, kar noben trezen meščan ne more odobravati. Na tej veselici je igrala godba (z licenco ali brez nje, ne vemo), ki se ponaša s tem, da ni strankarska. In to po pravici! Saj dobiva podporo od mesta in meščanov, ki niso liberalni! Godci so bili pa tudi otroci ljudske šole, ki so med petjem in pitjem, razgrajanjem in c. kr. notarskim zabavljanjem čez farje, godli in poslušali čez polnoč. To je, kar moramo odločno obsojati in obžalujemo, da se je to zgodilo pod pokroviteljstvom pobožne Sajovičeve zlahte moškega pokolenja. — Nežni spol iste zlahte pa dela z obkudovanja vredno predrznostjo za Sokole in Sokolice. Da oslabi šolsko disciplino, ti pravi: „Nikomur nič mar, če vas pa katera zatoži, pa jo primite za ušesa!“

Opazko k občinskim volitvam na Kranjskem. Kranjski deželni odbor je izdal na vsa županstva okrožnico, ki pravi, da na glasovnice in izkaznice ni treba občinskega pečata. Mestno županstvo v Kranju se je zaradi te okrožnice pritožilo na deželno vlado. Nekateré občine pa izdajajo glasovnice brez pečata deželnega odbora, ker jim je take izročil deželni odbor, in pritiskajo na nje samo občinski pečat. Najboljše bi bilo, da bi na glasovnicah ne bilo niti pečata deželnega odbora, niti občinskega pečata. Glasovnice naj imajo vse enako obliko, da se zavaruje tajnost volitve, in drugih ceremonij ni treba. V tem smislu naj bi se popravil zakon.

Predavanje v „Ljudskem domu“ v Kranju bo jutri, v nedeljo zvečer, točno ob pol 8. uri. Govoril bo preč g. kanonik dr. Jos. Gruden o prakrščanstvu in rimskih katakombah. Nabavil se je skioptikon na elektriko in kazale se bodo krasne slike. Vstopnina 40 vinarjev, za mladino 20 vinarjev.

Poročil se je g. Ivan Zupan, usnarj v Kranju, z gospo Marijo Kofler iz Gradca. Bilo srečno!

Odkud imajo naši liberalci svoj program? Zionisti ali Mladojudje so imeli pred kratkim pod pokroviteljstvom prostozidarjev shod v Lvovu. Neki rabinec je prav odkrito povedal tole: „Naš najhujši sovražnik je katoliška cerkev. Vanjo moramo zasejati razdor in zanetiti boj med kristjani tudi mi nekatoličani. Z vsemi sredstvi se moramo bojevati zoper katol. duhovne. Zasramujmo jih, podtikujmo jim grdobije in spravimo v javnost vse škandale, da se bo svet s studom obračal od njih. Polastimo se šol. Krščanska vera mora

izginiti iz njih. Vzemimo cerkvi premoženje, da bo brez vsakega vpliva in obogatimo se sami z njim. Dobiti moramo v roke vsa uplivna mesta. Sodnje, polit. oblast, zdravniki morajo biti naši, saj ima zlasti zdravnik najlepšo priliko, da se vrine v družine. Konec moramo napraviti nerazdružljivosti zakona in povsod moramo vpeljati civilni zakon. Francoska je že naša, za njo mora priti Avstrija. Konečno se moramo polastiti tudi tiska, da si zagotovimo vlado." Po tem programu dela vse naše liberalno časopisje. Cele golide gnojnice izlivajo danzadnem na našo duhovščino. Ker ne morejo stekniti škandalov, zato si jih izmišljujejo. Ali niso liberalci sluge prostozidarjev in židov?

Kodka starost. Danes, dne 2. t. m., poteče ravno 100 let, odkar se je rodil Kranjcem dobro znani Franc Kosmač, p. d. stari Kikelj. Sočasno živi imenovani pri svojem zetu v Kranju in dasi ga vid in sluh precej zapuščata, je njegovo zdravje vobče še precej trdno. Jubilant je bil rojen v Spod. Gameljnih pod Smarno goro. Od svojega 20. leta dalje je služil cesarja preko 14 let, in sicer v pešpolku štev. 17, ki se je nekdanj imenoval princ Hohenlohe, leta 1844 pa je bil sprejet od cestno-stavbnega komisarijata v službo cestarjev. Dalje je bil leta 1884. imenovan namestnikom cestnega mojstra, leta 1887 pa so ga vpokojili na njegovo lastno prošnjo in mu priznali kot pokojnino po 27 krajcarjev miloščine na dan. Leta 1886 mu je vladar podelil v priznanje njegovega, več kot 50 letnega službovanja srebrni zaslužni križec. Častitljivemu starčku iskreno čestitamo z željo, da ga Bog ohrani vsaj še nekaj let in da nam bo pričal o čistosti slovenske krvi. Danes zjutraj je jubilant prejel sv. obhajilo.

Škratinka v Kranju. Piše se nam: Škratinka je po Kranju zelo razširjena in je že več otrok pomrlo. Bolezen je hudo nalezljiva, žal, da je brezbriznost v nekaterih hišah zelo velika. Starši sami hodijo v druge hiše obiskavat bolne otroke drugih ljudi. Če kak otrok umira za to boleznijo, stoje tuji otroci ob njegovi postelji. Če pa pre-pove zdravnik drugim otrokom iz iste hiše obisk šole, je takoj huda zamera, posebno še, če so pri tej rodbini na stanovanju gimnazijski dijaki. Naravnost drzno pa je, da hodijo gimnazijci iz okuženih hiš v šolo, kakor bi za te ne veljale sanitarne naredbe. Četudi starejši težje dobe škratinko, jo vendar lahko prenašajo na druge, mlajše otroke. Drugi starši se zopet ne zmenijo za nobene naredbe in pošiljajo svoje kontumacirane otroke naprej v šolo in so žaljeni, če jih kdo opomni na to. Temu bi se hitro odpomoglo, ko bi se naznanjevalo šolskim oblastim, kje in kateri otroci so bolni na kužni bolezni. Kje se brigajo županstva na deželi za celo to stvar? Prav nič! Naravnost šolskim oblastim naj se naznanjajo kontumacirane hiše, to bo gotovo pomagalo. Najslabše pa je, če starši silijo otroke v šolo, ko je bolezen komaj deloma ponehala — čez 14 dni ali tri tedne mora ven na dvorišče ali na cesto — nekateri celo v šolo. Naenkrat pa nastopi vodenica. Pustite otroke najmanj tri tedne v postelji in šele potem naj vstanejo, če kemična preiskava urina (scalnice) od celega dne ne izkaže nobene beljakovine, ker potem so ledvice zdrave. Začetek te bolezni je včasih tako lahak, da ga starši pregledajo in puste te otroke celo v šolo, da tam okužijo še druge otroke. Taki slučaji so pozneje zelo opasni. Drugi starši pa zopet ubogajo in imajo otroke vedno v sobi na gorkem, v eni in isti obleki in ga v isti obleki zopet puste v šolo, ne da bi jo razkužili. Strup škratinke se drži vseh reči, s katerimi pride v dotiko, in s tem se zanese bolezen v šolo. Strup ali kal škratinke se dobi baje več let na posteljah, v tlaku i. t. d. Šest tednov se mora kontumacirati brez pardona takega otroka, ki je prišel s takim bolnikom v dotiko, in sicer najmanj 14 dni, potem se bo kaj doseglo. Nazadnje je pa treba okuženo stanovanje dobro razkužiti s formalinom, sicer vse naredbe prav nič ne pomagajo.

Kranj. Vendar enkrat! Dolgo smo drezali in nazadnje vendar izdrezali našo mestno gosposko. Začeli so polagati kabel za napeljavo električnih luči od kolodvora v mesto. Upajmo, da bo razsvetljava tudi skoro upeljana! Tako bo izvršen en sklep mestnega sveta, na drug h pa še sedijo mestni očetje.

Is žabnice. V nedeljo, dne 26. novembra je umrl Franc Pokorn valed zastrupljenja krvi. Začela se je bolezen z zobobolom, končala pa s prezgodnjo smrtjo. Vsi, ki so ga poznali, so ga hvalili kot mirnega, pridnega mladeniča. Naj v miru počiva!

Ljudsko šolstvo. Učiteljica Ivana Logar je imenovana za Trstenik. Šola na Bohinjski Beli se razširi v dvorazrednico. Letos se je število

ljudskega učiteljstva pomnožilo za 32, tako da je sedaj na Kranjskem 958 učiteljev in učiteljic.

Is Tržiše. Shod krščansko-socialnega delavstva bo jutri, v nedeljo ob 4. uri popoldne Govor o kartelih. — V torek napravi društvo sv. Jožefa Miklavžev večer z lepo otroško igro, po tej nastopi Miklavž, ki bo pridne bogato obdaroval. — Društvo si je nabavilo skioptikon, s katerim bo priredilo več zanimivih predavanj.

Vlom. V noči od 27. na 28. novembra so doslej neznan tatovi vtrgali v trgovino gospoda Z. Krajncu v Kranju in odnesli v gotovini 200 K ter mnogo jestvin.

* * *

Baron Gustav Rotschild je umrl v Parizu. Dedič je njegov edini sin baron Robert Rotschild.

Tri sestre delajo draginjo. C. kr. okrajni glavar v Logatcu je prepovedal vpriporiti predstavo Krekove igre „Tri sestre“, in sicer „z ozirom na splošno, v nižjih slojih občutno draginjo“. Nam je ta mož všeč, samo avanzirati bi moral v kakšno veliko mesto, kjer ljudje po variété-gledališčih, kabareti in nočnih lokalih noré in žro in zapravljajo. Tam pa res delajo draginjo pa še davka jim ni treba plačati.

Pri občinskih volitvah v celjski okolici so Slovenci v II. in III. razredu zmagali, v I. pa so propadli, ker se niso za volitev dovolj brigali.

Pri Mariji Devioi v Polju je zmagala pri občinskih volitvah na celi črti Slovenska ljudska stranka. Liberalci in mokračji so napeli vse svoje moči, pa ni nič izdalo.

1000 K za ono bolho. Angleški Rotschild je kupil tri rejene bolhe severne lisice za 3000 K. — Tako znajo razsipati denar vsega siti bogataši, in to v mestu, kjer umrje vsako leto nekaj stotin ljudi — za lakoto. To bi bilo krika po socialdemokratskem Izraelu, ko bi si tak špas dovolil kak pristaš S. L. S. ali celo duhovnik.

Novica iz Amerike. V Clevelandu, kjer biva največ Slovencev, je bil štrajk šivilj in krojaških pomočnikov, ki je trajal 19 tednov. Stal je nad 1 milijon dolarjev. Doseglo se pa ni nič. — Župnik Anton Schiffrer je ustanovil v Rock Springs, Wyo novo slovensko župnijo. Začeli so zidati novo cerkev v čast sv. Cirilu in Metodu. Potrebna bo tudi šola.

DRUŠTVA.

Kranj. Kmečka zveza za naznanja, da v ponedeljek ne bo napovedanega predavanja, ker se bo ta mesec vršil tečaj za župane. — Prihodnje predavanje bo prvi ponedeljek januarja

Hranilnica in posejavnica v Kranju (Lj. Dòm) posluje vsak delavnik dopoldne. Promet meseca novembra je sledeči: prejetih hranilnih vlog 23.359 K 33 vin., izplačanih 29.560 K, danih posojil 20.850 K 10 vin., vrnjenih 3668 K, promet v tekočem računu 110.496 kron 97 vin., splošen promet 211 366 K 9 vinarjev.

Miklavžev večer priredi društvo „Kranj“ za otroke svojih članov v torek, dne 5. t. m. ob 6. uri zvečer v dvorani „Ljudskega doma“. Darove sprejema gospa Lukmanica. Za nečlane je vstopnina 40 v za osebo, za člane vstop prost.

Najnovejše vesti.

Zmago. S. L. S. je zmagala na Bledu, na Dovjem in Žireh.

Današ. Odstopil je načelnik generalnega štaba Konrad baron pl. Hötzendorf, ker se je trudil, da bi utrdil laško mejo, in na njegovo mesto pride podmaršal Blaž Schemua, ki je slovenske krvi. — Njeguš, ki je streljal v zbornici na ministra, je bil obsojen na 7 let težke ječe.

Ljubljana. Sleparica Ana Kranjc je dobila triinpol leta težke ječe, Marija Klančar pa en mesec. — Umrl je v bolnišnici Jožef Papler, županov iz Besnice, star 19 let. Vsled udarca je imel počeno lobanjo.

Praga. Tu je bil velik shod za slovensko vseučilišče v Pragi. — Minister Trnka je izposloval 10.000 K državne podpore za vsesokolski zlet.

Italijani so bombardirali trdnjavi Šeih-Said in Moko v Rdečem morju. — Pri Mesriju so bili pa Italijani poraženi in so izgubili 1000 mož in 6 topov.

Štrajki. V Varšavi štrajkajo stavci, v Parizu šivilje in se tepó s policaji, v Berlinu je pa 70.000 kovinskih delavcev izgubilo delo.

Teheran. Ruski ultimatum je odbit. Rusi marširajo na Teheran.

SLOVSTVO.

„**Naša bodočnost.**“ Glasilo napredne mladine, št. 9, 10. Prvi sestavek o značaju in dobrem čitvu ima poleg nekaterih dobrih misli in nasvetov grdi stavek: „Tako se obnašaj, da postaneš z ozirom na svoj značaj koristen in dopadljiv človeški masi!“ Potopisni spomini iz Italije niso slabi in tudi pri bajkah o postanku svetá se previdno omenja, da je babilonski bajki zelo podobna hebrejska zgodba, ki jo čitamo v našem svetem pismu. — V članku o postanku in razvitku naše zemlje se popisuje dandanes najbolj znana podmena, in sicer s tako gotovostjo kakor bi bila že znanstveno dognana resnica. Oporekati moramo nedokazani in neresnični trditvi, da je snov (zemlje) večna. Govorjenje o večnosti časa je protislovna. — Največ prostora zavzemajo poročila o sokolskem gibanju. — Naše gore list to ni. Mi v ta namen priporočamo „Mladost“.

Oratorij. C. g. p. Hugolin je pravkar dovršil krasen oratorij „Assumpta“, pravi biser glasbene umetnosti ter skozinsko izvirno slovensko delo. Kolikor znano, še noben skladatelj ni zložil Marijinega oratorija, torej imamo Slovenci prvi to čast in zaslugo, da se je posvetilo Mariji tako delo.

Jankol Vrni se! Vse odpuščenol*)

Čprav sem se zelo žalostila, da si prelomil prisego, nič več ne kaditi, vendar nisem na Te nič več huda, odkar vem, da so stročnice „Abadie“. Tvoja zvesta Polonica.

*) Tudi jaz pušim stročnice „Abadie“.

Krasno stanovanje

se takoj odda s tremi sobami, kuhinjo in shrambo ter jako lepim razgledom.

Kje, pove upravništvo „Gorenjca“. 41 1

Dober gnoj

se odda vsaka dva meseca pri Fr. Dolenzu v Kranju.

Papier à Cigarettes

ABADIE

Alojzij Finžgar kamnosek v Škofji Loki

izdeluje lepe nagrobne spomenike in vsa druga v kamnoseško stroko spadajoča dela ter obeta, da hoče slav. občinstvu najboljšo postreči. 40 4-1

PRODA se takoj radi družinskih razmer POSESTVO

na Kokrici, pol ure od Kranja na križišču zelo frekventiranih okrajnih cest.

Obstoji iz zidane enonadstropne in z opeko krite hiše s 7 sobami, kuhinjo, kletmi. V hiši je stara priljubljena gostilna ter trafika, pred hišo velik gostilniški vrt s sadnim in drugim senčnim dreyjem. Tik hiše so lepa, zidana iz z opeko krita gospodarska poslopja, prirejena za vse gospodarske potrebščine, kakor tudi ledenica. Pred hišo je lasten vodnjak. Njiv je za okoli 40 mernikov posevte. Razen tega spadajo k posestvu travniki in šest oralov zaraščene gozda. Vse v dobrem stanju. Kraj je priljubljen domačinom in tujim letoviščarjem. 39 1

Natančnejša pojasnila daje
LUKA KMET na Kokrici.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica K 8.000.000 K.

Stritarjeva ulica št. 2

Rezervni fond K 800.000.

Podružnice v Splicetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

49 52-48

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kursu.